

ВСЕСВІТ

ЖУРНАЛ
ІНОЗЕМНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ

9-12
(1125-1128)
2022
ВИХОДИТЬ
З 1925 Р.

Vsesvit-Review of World Literature

Незалежний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал.

Видає ТОВ «Журнал «Всесвіт»» у Києві

vsesvit.vsesvit@gmail.com, vsesvit.journal@gmail.com

www.vsesvit-journal.com

ЗМІСТ

Nota bene

Біблія. Фрагмент 4

Поезія

Уладзімір Някляев. *Білорусь*
Війна, якої нема 7

Ніколь Сілі. *США*
Вибрані поезії 13

Проза. Драма

Давид Маркіш. *Ізраїль*
Ілюзіон@голос сопілки. *Роман* 19

Микола Шатилов. *Чехія-Україна*
Вітер з-над озера Ері. *Документальна історична повість* 169

Олесь Ільченко. *Швейцарія-Україна*
Чоловічі розмови на тлі осіннього моря. *Оповідання* 226

Борис Фінкельштейн. <i>Іспанія</i> Країна фей. <i>Оповідання</i>	282
Сюзанна Руа. <i>Канада</i> Кохання під ялинку. <i>Оповідання</i>	288
Скарбниця	
Віктор Мельник Окситанська ідентичність і творчість тулузького єпископа Фолькета Марсельського	305
Карина Волошина Навіяні пісками голоси	357
Письменник. Література. Життя	
Володимир Скринченко Чимало є, Горацио, у світі... ..	251
Віктор Мельник Простори «лагідного александрійця» (еллініст Юрій Микитенко про Кавафіса)	377
Новини культури	382

На обкладинці:

Ст. 1. Мікеланджело Мерізі да Караваджо. Італія. Давид з головою Голіафа. Олія на полотні. 1610 р. Ранній бароковий живопис.

Ст. 2. Якоб ван Оост Старший. Фландрія (Габсбурзькі Нідерланди). Давид з головою Голіафа. 1648 р. Бароковий живопис.

Ст. 4. Джим Фішер (США). Давид і Голіаф. 2020 р. Сучасне абстрактне мистецтво. Олія на льняному полотні. Фарба містить зв'язані пігменти з додаванням льняної, чи гвоздикової олії. Манера експресіонізму, абстрактна стилістика, багат шарова структура фарби. Повна назва: Старий Заповіт. 1-а Самуїлова 17. Рядок 49. «І простяг Давид руку свою до торби, і взяв звідти каменя, та й кинув із пращі, і вдарив филистимлянина в чоло його. І той камінь втявся йому в чоло, і він упав на обличчя своє на землю».

МІЖНАРОДНА РАДА ЖУРНАЛУ «ВСЕСВІТ»:

Мрідула Гош (Індія),

Петер Естергазі (Угорщина),

Марйо Варгас Льюса (Перу),

Кнутс Скуєнієкс (Латвія),

Олжас Сулейменов (Казахстан)

Видано у співробітництві з

БЛАГОДІЙНИМ ФОНДОМ ЗАХИСТУ І РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

CHARITABLE FOUNDATION FOR THE SUPPORT AND
DEVELOPMENT OF CREATIVE TRANSLATION IN UKRAINE

Шеф-редактор **Юрій Микитенко**

Головний редактор **Дмитро Дроздовський**

Редакційна колегія:

Юрій Андрухович, Іван Бондаренко,

Сергій Борщевський, Людмила Грицик, Дмитро Дроздовський,

Юрій Кочубей, Віктор Мельник, Юрій Микитенко (*голова Редколегії*),

Дмитро Наливайко, Марина Новикова, Дмитро Павличко, Роман Сенькусь (*Канада*),

Вадим Скуратівський, Максим Стріха, Рорі Фіннін (*Велика Британія*),

Дмитро Чистяк, Борис Шалагінов

Редакція:

Зінаїда Настенко (*гол. бухгалтер*),

Наталя Мельник (*коректор*),

Лариса Северенчук (*дизайн, верстка*),

Антон Лесик (*інтернет-сайт*),

Ростислав Камерістов (*адміністратор*

соціальних мереж «Всесвіту»)

БІБЛІЯ

(Переклад Івана Огієнка)

СТАРИЙ ЗАПОВІТ

1-а Самуїлова 17. Давид і Голіат.

(Фрагменти)

1. І зібрали филистимляни свої війська на війну. І зібралися вони до Сохо, що Юдине, і таборували між Сохо та між Азекою в Ефес-Даммімі.

2. І зібралися Саул та ізраїльтяни, і таборували в долині Елі, і вставилися до бою проти филистимлян.

3. І стояли филистимляни на горі з того боку, а Ізраїль стояв на горі з цього боку, а поміж ними долина.

4. І вийшов із филистимських таборів одноборець, ім'я йому Голіат із Гату. Високий був шість ліктів і п'ядь.

5. А на голові його мідяний шолом, і він одягнений був у панцера з луски; а вага того панцера п'ять тисяч шеклів міді.

6. А на ногах його мідяні наголінники, а за плечима його мідяний спис.

7. А держак списа його як ткацький вал, а вістря спису його шістсот шеклів заліза. А перед ним ходив щитоноша.

8. І став він, і кликнув до Ізраїлевих полків, та й сказав до них: Чого ви вийшли ставати до бою? Чи ж я не филистимлянин, а ви не раби Саулові? Оберіть собі кого, і нехай він зійде до мене.

9. Якщо він зможе воювати зо мною, і вб'є мене, то ми станемо вам за рабів. А якщо я переможу його, і вб'ю його, то ви станете нам за рабів, і будете служити нам. <...>

12. А Давид син того мужа ефратянина, з Юдиного Віфлеєму, а ім'я йому Єссей, що мав восьмеро синів. І цей чоловік за Саулових днів був старий, увійшов у літа. <...>

14. А Давид він найменший, а три найстарші пішли за Саулом.

15. А Давид ходив до Саула, та вертався пасти отару свого батька в Віфлеємі. <...>

17. І сказав Єссей до сина свого Давида: Візьми но для братів своїх ефу цього праженого зерна, і десять цих хлібів, та й віднеси скоренько до табору до своїх братів. <...>

21. І вишикувалися Ізраїль та Филистимлянин лава проти лави.

22. І Давид позоставив свою ношу в сторожа речей, та й побіг до полку. І ввійшов він, і запитав своїх братів про поводження.

23. А коли він промовляв із ними, аж ось виходить із филистимських полків одноборець, филистимлянин Голіат ім'я йому, із Гату. І промовляв він ті самі слова, а Давид почув.

24. А всі ізраїльтяни, коли бачили того чоловіка, то втікали перед ним та дуже лякалися. <...>

26. І спитався Давид тих людей, хто стояв з ним, говорячи: Що буде зроблене тому, хто вб'є цього филистимлянина й здіме образу з Ізраїля? Бо хто цей необрізаний филистимлянин, що так зневажає полки Живого Бога? <...>

31. І були почуті слова ті, що говорив Давид, і донесли їх Саулові, і він покликав його.

32. І сказав Давид до Саула: Хай не лякається нічеє серце через нього. Раб твій піде, і буде битися з отим филистимлянином.

33. І сказав Саул до Давида: Ти не можеш піти на того филистимлянина битися з ним, бо ти малий, а він вояк від своєї молодости.

34. І сказав Давид до Саула: Твій раб був пастухом свого батька при отарі, і приходив лев, а також ведмідь, та й тягнув штуку дрібної худоби зо стада,

35. А я виходив за ним, і побивав його, і виривав те з пащі його. А як він ставав на мене, то я хапав його за його гриву, та й побивав його.

36. І лева, і ведмеда побивав твій раб. І цей необрізаний филистимлянин буде, як один із них, бо він зневажив полки Живого Бога!

37. І сказав Давид: Господь, що врятував мене з лапи лева та з лапи ведмеда, Він урятує мене з руки цього филистимлянина. І сказав Саул: Іди, і нехай Господь буде з тобою!

38. І зодягнув Саул Давида в свою одіж, і дав мідяного шолома на його голову, і надів на нього панцера.

39. І прип'яв Давид меча його на одіжу свою, та й силкувався йти, бо він не звик був до того. І сказав Давид до Саула: Не можу в цьому ходити, бо я не звик! І покидав Давид їх із себе.

40. І взяв він кия свого в свою руку, і вибрав собі п'ять вигладжених камінців із потоку, і поклав їх у пастушу торбу, яку мав, та в торбину, а його праща у руці його. І він пішов до филистимлянина.

41. А филистимлянин підходив усе ближче до Давида, і чоловік ніс щита перед ним.

43. І сказав филистимлянин до Давида: Чи я пес, що ти вийшов на мене з києм? І филистимлянин прокляв Давида своїми богами.

44. І сказав филистимлянин до Давида: Ходи ж до мене, а я твоє тіло віддам птаству небесному та звірині польовій.

45. І сказав Давид до филистимлянина: Ти йдеш на мене з мечем і списом та ратищем, а я йду на тебе в Ім'я Господа Саваота, Бога військ Ізраїлевих, які ти зневажив.

46. Сьогодні віддасть тебе Господь у мою руку, і я поб'ю тебе, і відітну голову твою з тебе, і дня цього я дам падло филистимського табору птаству небесному та земній звірині. І пізнає вся земля, що є Бог Ізраїлів!

47. І пізнає вся громада те, що Господь спасає не мечем та списом, бо це війна Господа, і Він віддасть вас у нашу руку.

48. І сталося, коли филистимлянин устав і пішов, і зблизвся до Давида, то Давид поспішив і побіг до лави навпроти филистимлянина.

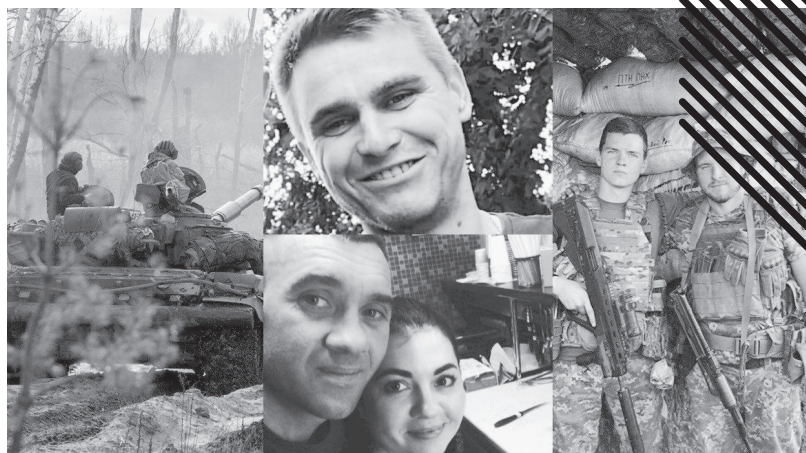
49. І простяг Давид руку свою до торби, і взяв звідти каменя, та й кинув із пращі, і вдарив филистимлянина в чоло його. І той камінь втявся йому в чоло, і він упав на обличчя своє на землю.

50. І отак перемиг Давид филистимлянина пращею та каменем, і вдарив він филистимлянина, та й убив його, а меча не було в Давидовій руці.

51. І підбіг Давид, і став на филистимлянина, і вихопив його меча, і витяг його з його піхви, та й убив його, відтяв ним йому голову! І побачили филистимляни, що помер їх силач, і стали втікати!

Описана подія відбулася в 1025 р. до н. е. В подальшому Давид стає царем Юдеї та Ізраїлю і всіма визнаним героєм. А филистимлян назавжди вигнано зі Святої Землі. Рівно через 3000 років український Давид поголає московського Голіята, і впаде Третій Рим, а четвертому «не бývати». Бо Добро завжди перемагає зло, Правда – кривду, а Бог – сатану. Наш «Всесвіт» у січні 2025 р. відзначить своє сторіччя, якщо на те буде воля наших читачів-передплатників. Будьте з нами, друзі, передплачуйте «Всесвіт» для себе, для друзів, рідних, бібліотек, наших воїнів. Разом вистоїмо! Слава Україні!

Рег., Ю.М.

“

Димний смерч на землі заclubився.
Він підніс Карфаген до небес.
На коліна я впав. Помолився.
Потім встав. Озирнувся. Воскрес.

*Уладзімір Някляев, «Війна, якої нема»,
з білоруської переклав Олег Гончаренко*

Уладзімір Някляев

Білорусь

ВІЙНА, ЯКОЇ НЕМА

З білоруської переклав Олег Гончаренко

1

Сонце над Токіо. А над Нью-Йорком вогні.
Кавою пахне Париж. А Стамбул пахлавою.
Тихо пливуть над землею
останні уже мирні дні
перед останньою вже світовою війною.
Марш Мендельсона в палаці Монако звучить.
Правиться бал, на весілі гуляє пів світу,
солодко п'ється вино,
але все-таки густо гірчить
перед війною останньою зражене літо.
Молилися ревно Церква Христова за мир,
над Аль-Харамом пливуть молитви, як вітрила,
Ніл протікає, як вічно він тік, повз Каїр,
та потихеньку вже берег вода обагрила.
Тихо над Кревом, де ліс повний стиглих суниць.
Та бомбовози над замком, над Кревським нависли —
і осипаються ягоди, й падають книги з полиць
раптом забутих достойників слова і мислі.
Скільки пророків! І все — про кінець. Про ісход.
Піфія в Дельфах. Ісайя і Авдій. І Ванга.
Ось і танцює Детройт свій останній фокстрот.
І Аргентина останнє доболює танго.
Срібло на ринку Пусани луска розлива.
Та сейнери знову вийдуть на лови нескоро.
Новий «Летючий Голландець» — крейсер «Москва»
входить сьогодні у Східне розбурхане море...
Зблискують
сталлю підводні човни, де кити
шляхом одвічним пливуть й де гарцюють дельфіни...

Піфіє з Дельфів! Пророчила зло це не ти!
 І не Ісайя пророчив
 кров України!
 Можна пророчить таке, коли розум — шкеберть,
 або побачивши, вгибши за всі небосхили,
 як перед смертю вкраїнською чваниться російська смерть
 біля могили.
 На пірамідах Єгипту ворухиться вічності пил.
 Стертий читається напис на фівських гробницях:
 «Жни, що посіяв!» — і віються прахом з могил
 діти й онуки не роджені — тіні безлиці.
 А в ресторанах, у пабах, у барах, у всіх кабаре,
 Де куртизанка Європа співає і грає
 Break. Перепинок. Бо жах куртизанку бере:
 Мати Господня ж на руцях її помирає.

2

Був шлях простим. Я й рушив просто так
 до напису на бронзовій скрижалі:
 «Шляхи життя і смерті, що ніяк
 не співпадали, тут, відчуй, співпали».
 «А де це тут?..»
 Скрес напис: «На суді».
 Він сам з'явився, начебто з-під спуду.
 Він плів по бронзі, ніби по воді.
 «А де твій суд?»
 І був одвіт: «Усюди».
 А вже палали і ліси, і доли.
 Міста горіли всі переді мною.
 Було війною геть усе довкола,
 окрім війни, що не була війною.

3

Шлях від Добра до Зла
 поклався не дарма.
 Це ним Війна прийшла,
 якої мов нема.
 Із обидвох боків
 загинули сини.

Є плач сиріт і вдів,
але нема війни.
Нема людських покут
за кров литу дарма...
але є Божий суд,
коли суду нема.

4

Винуватий, прийшов я на суд,
сів один на зачовгану лаву.
«Ти посунься, — сказав хтось. — Бо тут
Судять Заздрість, Гординю і Славу».
«Славу судять? За що?..»
«Спокушала
вояків і тиранів вона.
Оселилася в світі здавна
і кривавила меч Ганнібала
Тамерлана і Кіра мечі,
щоб сікли люд удень і вночі.
І чим більше — тим більша і слава
поставала жаклива, кривава
за Мурадом, Атілою і Вардою,
що заради мети, яка — прах,
ринули зі своєю ордою,
як буран, у правічних степах
до побіди, що рвались шалено
в млі, де попів ще жевріє, ген,
від стін Риму до стін Карфагену,
щоб руїною став Карфаген!»

5

Я живу, бо звик жити здавна.
І для мертвих же смерть — лиш покута.
Та катує мене, як мана,
та рве мисль моя й світу об'єми:
«Якщо бути такими, як є ми,
може, краще нам зовсім не бути?»

6

Димний смерч на землі заklubився.
Він підніс Карфаген до небес.
На коліна я впав. Помолився.
Потім встав. Озирнувся. Воскрес.
Потемніла висот половинка.
Даль облишила раптом гру в день.
І в червонім явилася жінка,
притискаючи хрест до грудей.
Подививсь їй в лице. Що за риси!
І від ангела, й від сатани!
В неї очі були, як у рисі!
І поживу шукали вони.
«Ти чому покарала невинних? —
я спитав. — Хто ти — смерть? Ти війна?»
«Покарається все, що повинно!
Все, що має! — сказала вона.
І в очах її вузько-рисиних
полихнуло! Мене обпекло!
І сказала вона: «Я Росія.
Я — що буде. І я — що було.
Я в кінці віковічного шляху
й на початку. Я смерть без мети.
І від мене тепер не втекти
ні людині, ні звіру, ні птаху!
Відтепер серед дня й серед ночі
вже ніхто — поки він ще живе,
з мого шляху нікуди не збочить,
чи летить, чи іде, чи пливе!»

7

Був день, як ніч безсоння і видінь.
Я заблукав. І України тінь
постала раптом там переді мною
Тарасовою вічною горою.
Сказала тінь, промовила гора:
«З провинною ти йдеш чи без провини,
любиш чи ні мене — прийдеш ти до Дніпра,
й куди не йдеш — прийдеш до України,
як день до ночі — і як ніч до дня».

Я став перед горою: «Україно!
 Якщо ми й кровна та свята рідня,
 не тут мої Дніпро і Батьківщина!
 І гримнув грім нараз понад Дніпром:
 «Де б не були Ріка твоя й Вітчизна,
 прийшов з добром ти — вернешся з добром.
 А ні — то жде тебе кривава тризна!»
 «А якщо я межі добра і зла?»
 Грім реготнув: «Так жить не варт людині...»
 Й дорога мені колом пролягла
 довкруг гори, через чотири тіні.

8

З тіні четвертої вийшов я й сів на паром.
 Плив по Дніпру, а потому ще плив за Дніпром.
 Де пролягає межа межі злом і добром,
 хата моя. Мій вітцівський й дідівський огром.
 Я повернувся до хати. Там — плач і жалі.
 Троє братів там. І перший кричить: «На землі
 бути нам з Москвою чи й не існують взагалі!»
 Хата горить. І купається вітер в золі.
 Поле край хати вогонь накриває. І сад...
 «Коси гострімо і вила!» — кричить третій брат.
 Стали брати мої вила і коси гострить.
 Гострять і гострять. А хата горить і горить.
 Другий мій брат, що мовчав, наче хрест у степу,
 Кинувсь між нами гасити лють світу, сліпу.
 Відра схопив й через Київ, Москву і Орду
 воду поніс, щоб у Яв не пустити біду...

9

Пролітає обпалений вітер
 Через Крево, Ошмяни, Смаргонь...
 Моя хата стоїть серед світу —
 у всім світі палає вогонь.
 Як земля оцей світ іще носить?
 Болю не помічає невже?
 Тут же не косарі жито косять,
 а пожежа тут ниви стриже.
 І спалахує блискавка Божа,

і читаються знаки Його:
«Той, хто виживе, той перемаже!»
...Але хто
перемаже
кого?

10

Сонце вгасає — п'ятьма укриває Карпати
саваном чорним. Ген, зорі над ним запалали.
Жертви й кати під зірками вляглися поспати.
Ельфи і орки там прахом і попелом стали.
Вічність над ними теж тільки здавалася вічною,
зшита кометами, Шляхом Чумацьким розвінчана
з небом, яке із бездоння в бездоння пливе...
Вічність
сама
не живе.
Сенс її знати — не вистачить світу кебети.
І на узгір'я Карпат із вершин аж Тибету,
потім туди, де Сахара, і де Колима,
хвилию марев тече пересохла вщент Лета —
Вічності більше нема.

1-9.07.2022